

Ellen Katrine Engen Bjørnsdotter Strømsvåg

På hvilke måter kan sosiale historier bidra til å øke den sosiale kompetansen hos barn med Asperger syndrom, og hvilken betydning vil det ha for deres muligheter til å bli inkludert i skolen? Og i hvilken grad er det faglig forsvarlig å bruke metoden når forskningsresultatene på dens effekt er sprikende?

Bacheloroppgave i Vernepleie
Veileder: Aud Elisabeth Witsø

Ellen Katrine Engen Bjørnsdotter Strømsvåg

På hvilke måter kan sosiale historier bidra til å øke den sosiale kompetansen hos barn med Asperger syndrom, og hvilken betydning vil det ha for deres muligheter til å bli inkludert i skolen? Og i hvilken grad er det faglig forsvarlig å bruke metoden når

Bacheloroppgave i Vernepleie
Veileder: Aud Elisabeth Witsø
Mai 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for medisin og helsevitenskap
Institutt for psykisk helse

Sammendrag

Hensikten med denne studien er å drøfte effekten av sosiale historier som metode for å stimulere til økt sosial kompetanse hos barn og unge med Asperger Syndrom, og belyse betydningen av at denne gruppen får veiledning og støtte med/i sosial interaksjon og sosiale ferdigheter for at de skal bli inkludert og integrert i skolehverdagen. Det er benyttet litteraturstudie som metode, hvor det er blitt utført et systematisk søk etter vitenskapelige artikler til å belyse denne oppgavens tema, hvor 5 artikler er blitt anvendt i denne oppgaven. Fra artiklene ble det valgt ut to tema for denne oppgaven, sosialt samspill i skolen og sosiale historier som metode, hvor det blir belyst hvilke forhold som kan være mulige variabler til at forskningen på metodens effekt gir varierende resultater. Det anses som viktig at vernepleiere har kunnskap om diagnosen Asperger syndrom, for å kunne legge til rette for at barn og unge med diagnosen, blir best mulig utrustet til å delta i skolens sosiale fellesskap, og på den måten inkludert. For å kunne gjøre dette, er det viktig at en anvender og videreutvikler metoder, som kan bidra til å stimulere sosial kompetanse hos barn med Asperger syndrom, som metoden sosiale historier er et eksempel på.

Summary

The purpose of this study is to debate the effect of social histories as a method to stimulate to increased social proficiency to kids with Asperger's syndrome, and illuminate the acceptance that this group gets advisement and support with/in social interactions and social skills so that they can be included and integrated in the school. Literature study had been used as a method, in which a systematic search for scientific articles has been carried out to elucidate the topic of this task. Two themes from the articles were chosen for this task, social interaction in the school and social histories as a method, where it is illuminated what factors that may be possible variables for the research on the effect of the method to produce varying results. It is considered important that social educators have knowledge about the diagnosis Asperger's syndrome, in order to prepare that children with the diagnosis get armed enough to participate in the school community, and thus included. In order to do this, it is important to apply and develop methods that can participate to stimulate the social competency of children with Asperger syndrome, as the method of social stories is an example of.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	3
1.1 <i>Bakgrunn for valg av tema og problemstilling .....</i>	3
1.1.1 Hensikten med oppgaven	4
1.2 <i>Vernepleierfaglig relevans .....</i>	4
1.3 <i>Oppgavens disposisjon.....</i>	4
2.0 Relevant teori	5
2.1 <i>Autismespekterforstyrrelser.....</i>	5
2.1.1 Asperger syndrom	5
2.2 <i>Sosial kompetanse .....</i>	6
2.3 <i>Sosiale historier.....</i>	7
2.4 <i>Den inkluderende skolen.....</i>	8
3.0 Metode	9
3.1 <i>Innsamling av data .....</i>	9
3.1.1 Inklusjon- og eksklusjonskriterier	9
3.1.2 Oversikt over søknadsgangen	10
3.2 <i>Analyseprosess.....</i>	11
3.2.1 Datamaterialet – design og metode	11
3.3 <i>Metodediskusjon.....</i>	12
4.0 Resultat	13
4.1 <i>Presentasjon av resultatene.....</i>	13
4.1.1 Sosial kompetanse	13
4.1.2 Sosial historie som metode	14
5.0 Drøfting.....	16
5.1 <i>Sosial kompetanse .....</i>	16
5.2 <i>Sosial historie som metode .....</i>	17
6.0 Konklusjon.....	21
7.0 Litteraturliste.....	23
8.0 Vedlegg	26

1.0 Innledning

Barn med diagnoser innenfor autismspekteret er forskjellige, og kan ha ulike behov og utfordringer. En kjent utfordring for mange barn i denne gruppen, er sosial kompetanse og interaksjon. Vernepleierens oppgaver overfor denne gruppen, vil derfor blant annet omhandle å stimulere til økt sosial kompetanse og sosial interaksjon hos denne gruppen. En metode som brukes for å stimulere til dette, er sosiale historier.

Metoden *sosial historie* ble utviklet allerede i 1993 av Carol Gray, og har i løpet av de siste tiårene blitt brukt overfor personer med Asperger Syndrom og andre funksjonshemminger av både lærere, foreldre og andre profesjonsutøvere (Gray & Garand, 1993). Williams, Gleeson & Jones (2019) viser til forskning som viser at mennesker i autismspekteret har en opplevelse av annerledeshet i forhold til den øvrige befolkningen, hvor behovet for å få innpass i ulike sosiale kontekster er stadig økende. Sosial historie er et eksempel på en metode som anvendes for å kunne hjelpe barn i autismspekteret med disse behovene. Metoden har vært omdiskutert de siste årene hvor dens effekt har vært et sentralt tema i forskningen på metoden, da den ikke kan betraktes som evidens-basert praksis (Test, Richter, Knight & Spooner, 2011). Innledningsvis presenteres det i dette kapitlet bakgrunn for valg av tema og problemstilling, hensikten med oppgaven, vernepleierfaglig relevans, og oppgavens disposisjon.

1.1 Bakgrunn for valg av tema og problemstilling

Da jeg gikk på grunnskolen hadde noen elever på skolen Asperger Syndrom. Per den tiden ante jeg ikke at de hadde en diagnose, og heller ikke hva den innebar. Likevel bet jeg meg merke i at de var noe «annerledes» når det kom til det sosiale. Dette har gjort meg som vernepleierstudent nysgjerrig på å lære mer om både diagnosen og hva den kan medføre, og hvilke tiltak som kan være til hjelp for å gjøre den sosiale tilværelsen for denne gruppa mer positivt og enklere å håndtere. Som vernepleierstudent er jeg også opptatt av det å ha god, forskningsbasert forståelse av diagnosen, som er avgjørende for å kunne tilby gode tiltak og intervensjoner for denne brukergruppen.

På bakgrunn av dette har jeg valgt følgende problemstilling:

«På hvilke måter kan sosiale historier bidra til å øke den sosiale kompetansen hos barn med Asperger syndrom, og hvilken betydning vil det ha for deres muligheter til å bli inkludert i skolen? Og i hvilken grad er det faglig forsvarlig å bruke metoden når forskningsresultatene på dens effekt er sprikende?»

1.1.1 Hensikten med oppgaven

Hensikten med denne oppgaven er å belyse effekten av metoden sosial historie, og hvorvidt metoden kan bidra til måloppnåelse eller å nå personlige utviklingsmål innen sosial kompetanse for barn med Asperger syndrom, og om metoden kan bidra til at barn med Asperger syndrom når flere personlige utviklingsmål innen sosial kompetanse, sammenliknet med ingen bruk av metoden. Jeg vil også knytte bruken av metoden opp mot de ulike vanskene og negative erfaringer som barn med Asperger syndrom kan oppleve i ulike sosiale kontekster. Mange barn som har Asperger syndrom kan oppleve at det er betydelig gap mellom det samfunnet krever av sosial kompetanse og begrensningene som en har som følge av diagnosen, hvor nettopp metoden har som formål å øke forståelsen i sosiale kontekster (Nyheim, Tangvold, Beghdadi, Kaland, 2013).

1.2 Vernepleierfaglig relevans

Temaet for denne oppgaven anses som vernepleierfaglig relevant da vernepleieren i mange situasjoner vil jobbe med barn og unge innenfor autismspekteret, og dermed barn med Asperger syndrom. Som Nordlund, Thronsen & Linde (2015) skriver, skal vernepleierfaglig arbeid bidra til mestring av hverdagen til den enkelte enten det er i hjemmet, skolen, arbeidsplasser eller i fritiden. I rammeplan for vernepleierutdanning (2005) kommer det frem at vernepleiere skal gi omsorg, veiledning og tjenester ut fra den enkeltes behov, med formål om å gi økt livskvalitet. Dette understøtter FO i sitt yrkesetiske grunnlagsdokument (2015), hvor det sies at vi som vernepleiere har et særskilt ansvar for å bistå og tilrettelegge for mennesker som har behov for hjelp.

1.3 Oppgavens disposisjon

Denne oppgaven består av 7 kapitler: Innledning, Teori, Metode, Resultat, Drøfting, Konklusjon og Litteraturliste. Videre utdyping av innholdet presenteres under hvert kapittel. Litteraturmatrise kommer som vedlegg.

2.0 Relevant teori

I denne delen av oppgaven vil jeg presentere relevant teori som bakgrunn for oppgaven. Først vil jeg redegjøre for begrepet autismspekterforstyrrelser, hvor jeg vil videre vil ta for meg teori om diagnosen Asperger syndrom. Deretter blir det presentert en begrepsavklaring om sosial kompetanse med tilhørende teori. Videre vil jeg kortfattet beskrive sosiale historier som metode, og avslutningsvis redegjøre hva jeg legger i «den inkluderende skolen».

2.1 Autismspekterforstyrrelser

Autismspekterforstyrrelser er et paraplybegrep som blir kalt en *gjennomgripende utviklingsforstyrrelse* (Martinsen, Nærland og Tetzchner, 2015). En utviklingsforstyrrelse kjennetegnes ved at det er svikt i evnen til sosialt samspill og kommunikasjon, samtidig som den enkeltes interesser og atferd er både begrenset, stereotyp og repeterende (Helsedirektoratet, 2019). Dette medfører for en person med en slik utviklingsforstyrrelse at alle funksjonsområdene fra tidlig alder blir berørt, noe som har konsekvenser for forholdet til blant annet familien, jevnaldrende og skolen (Martinsen et al., 2015).

Autismspekterforstyrrelser blir definert ut ifra vansker på tre hovedområder, kalt for «triaden», og disse består av: språk og kommunikasjon, forholdet til andre mennesker og reaksjoner på omgivelsene. Ofte kan mennesker innenfor autismspekteret ha gode intellektuelle ferdigheter, men samtidig kan de ha dype forståelsesproblemer, noe som nettopp fører til at de vil fremstå som annerledes og spesielle (Martinsen et al., 2015). Symptombildet vil variere fra individ til individ, og ulikhetene mellom barn med diagnosen vil forøvrig være like store som ulikhetene blant andre barn. Vi bør derfor se de nevnte symptomene som trekk ved atferden som en kan ha i større eller mindre grad (Engh, 2010).

2.1.1 Asperger syndrom

Asperger syndrom har mange likhetstrekk med autisme (Kalland, 1996). Ifølge Engh (2010) er Asperger syndrom en utviklingsforstyrrelse som hører til i autismspekteret, hvor Asperger syndrom er i den mildere enden på selve spekteret (Frith 2004, gjengitt i Kalland, 2015). I 1944 skrev barnepsykiateren og pedagogen Hans Asperger om en *autistisk personlighetsforstyrrelse i barnealderen*, hvor vi i dag kaller dette for Asperger Syndrom (Kalland, 2003). Selve begrepet Asperger syndrom ble ikke anerkjent før 80-tallet, da barnepsykiateren Lorna Wing mente det var hensiktsmessig å fremstille autisme som et

spekter for å skille de høytfungerende med autisme. Dette for å få fram et mer mangfoldig og bredt syn på forskjellene i de vanskene barn og unge i autismspekteret har til felles, blant annet innen sosialt samspill og kommunikasjon (Wing, 1988 referert i Kalland, 2003: s.15). Asperger syndrom skiller seg fra autisme ved at det ikke foreligger en generell forsinkelse av språket eller hemmet kognitiv utvikling (Helsedirektoratet, 2015). Det viktigste kjennetegnet og selve kjernen i problemene, er ifølge Tellevik, Martinsen, Nærland & Tetzchner (2007) *omfattende forståelsesvansker*, og omfatter flere hold som tilsammen gjør dagliglivet vanskeligere å forstå. Dette omfatter blant annet: abstrakt forståelse, fokus på andre forhold enn hos øvrige, manglende forståelse av regler for sosialt samspill, manglende forståelse for menneskers følelser og sosiale regler (Ibid.).

2.2 Sosial kompetanse

Barn og unge stiller, i likhet med eldre, sosiale krav til hverandre. Det å opptre som sosial kompetent på linje med jevnaldrende handler om å beherske og kunne tilpasse seg enkelte miljøer en omgås i, med henhold til de verdiene og normene som gjelder der. Å opparbeide sosial kompetanse er derfor en forutsetning for å kunne etablere vennskap og i sosial integrering i de fellesskapene en ønsker eller må være en del av (Utdanningsdirektoratet, 2016). Dette kan sees i sammenheng med det Ogden (2001) skriver ved at vennskap innebærer et utvekslingsforhold som begge parter får noe ut av, og at gode venner viser forståelse og hensyn overfor hverandre. Noe som vil si at vennlighet må gjengjeldes om det skal oppleves som positivt for begge.

Ifølge Gundersen & Moynahan (2006) er det nødvendig å definere både sosiale ferdigheter og sosial utførelse for å kunne definere hva sosial kompetanse innebærer. Forfatterne betegner sosiale ferdigheter som atferdssekvenser som en bør mestre for å kunne opptre kompetent i sosiale situasjoner. Blant annet kunne be om hjelp, gi ros og etablere sosial kontakt til andre. Sosial utførelse dreier seg derimot om vedkommende mestrer å utføre de sosiale ferdighetene, hvor det er en forutsetning at vedkommende har de aktuelle ferdighetene (Ibid.). Sosial kompetanse er dermed ikke en enkeltstående ferdighet, men et spekter av relasjonelle ferdigheter og kunnskaper som må tilpasses til de ulike sosiale kontekstene en deltar i (Schlundt & McFall 1985, referert i Gundersen & Moynahan, 2006: s.165). Selv om en evner å mestre ulike sosiale ferdigheter, kreves det god tilpasning for å velge de ferdighetene som egner seg i gitte situasjoner (Gundersen & Moynahan, 2006). Jeg vil for enkelts skyld omtale

dette spekteret av ferdigheter og kompetanser som sosial kompetanse, og jeg ber leseren merke seg at jeg da sikter til Gundersen og Moynahan's beskrivelse (2006).

2.3 Sosiale historier

På grunn av det variable symptombildet, vil barn og unge med Asperger syndrom ha behov for individuell tilrettelegging i læringssituasjoner (Martinsen et al., 2015; Kalland, 2003). For eksempel vil barn med Asperger syndrom i mange tilfeller ha behov for mer omfattende og tilrettelagt opplæring i sosial kompetanse, enn sine øvrige jevnaldrende, slik at de på best mulig måte kan få delta sosialt på lik linje med andre barn. Det finnes ulike strategier for å imøtekomme barn med Asperger syndrom sine behov for tilrettelagt læring innen sosial kompetanse, og en metode som i de senere årene som har blitt anerkjent, er sosiale historier (Ivey, Heflin & Alberto, 2004; Martinsen, Nærland, Steindal & Tetzchner, 2006). Sosiale historier som metode har som formål å øke forståelsen for ulike sosiale kontekster og takle sosiale situasjoner på en måte som blir mer akseptert av jevnaldrende (Nyheim et al., 2013; Engh, 2010), og lære sosial bevissthet og sosialt passende atferd (Ivey et al., 2004). Gray (1998, 2004; gjengitt i Nyheim et al., 2013: s. 10) beskriver en sosial historie som en kort fortelling som beskriver en person, en ferdighet eller en sosial situasjon på en objektiv måte, hvor målet er å dele relevant informasjon som tilhøreren kan dra nytte av i sosiale kontekster som hen deltar i. Sosial historie kan bidra til å dekke behovet for oversikt og forutsigbarhet i hverdagen og være et bidrag med å opparbeide sosial kompetanse (Nyheim et al., 2013), og har slik sett en verdi utover å øke den sosiale kompetansen hos tilhøreren. Sosial historier kan gi tilhøreren en forklaring på de reglene som gjelder i en sosial kontekst (Martinsen et al., 2006).

Det er en forutsetning at metoden tilpasses individuelt og tar hensyn til enkeltes intellektuelle nivå. Gray (1994, gjengitt i Ivey et al., 2004: s.165-166) hevder at metoden egner seg best til barn med et intellektuelt nivå over det moderate. For å konstatere effektiviteten av sosiale historier er det blitt utført en rekke studier av metoden, men da det er blitt andre metoder i tillegg er det vanskelig å fastslå den konkrete effektiviteten av metoden alene (Test et al., 2011). Det som særlig kjennetegner en sosial historie er de ulike setningstypene den er bygd opp av: beskrivende, direktive, perspektiverende, bekreftende, partielle og kooperative setningene. Historien består vanligvis av en innledning som avklarer temaet og personene som er involvert, hoveddelen er den delen som skal lære bort ny sosial kunnskap.

Avslutningen forteller om de positive fordelene med å endre måten å tenke/handle på (Nyheim et al., 2013).

2.4 Den inkluderende skolen

Det å gå på skole vil innebære å forholde seg til en rekke regler og normer. Derfor bør skolehverdagen bli lagt opp slik at den blir mest mulig forutsigbar så langt det er mulig, og dette er spesielt viktig for barn med Asperger syndrom. Det kreves planlegging og struktur og det innebærer også at lærere og andre fagpersoner med ansvar for barnet, skaffer til veie nødvendig informasjon om det enkelte barnet, og tilegner seg fagkunnskap om diagnosen (Engh, 2010). Ogden (2001) hevder at å stimulere til læring av sosial kompetanse hos barn med Asperger syndrom er en nøkkelfaktor for å skape en inkluderende skole. Barn med Asperger syndrom vil ofte ikke bli sosialt integrert på grunn av deres vansker knyttet til å opparbeide seg og anvende sosial kompetanse (Gresham m.fl 1987, referert i Ogden 2001: s 24). Det er påvist en sammenheng mellom atferdsproblematikk og manglende sosial kompetanse (Njardvik, Matson & Cherry, 1998, referert i Gundersen & Moynahan 2006: s. 163). På den måten vil barn med manglende sosiale ferdigheter bli stigmatisert som problemelever (Ogden, 2001), noe som kan ha negative konsekvenser for elevenes livskvalitet og trivsel i skolen, både de øvrige elevene og spesielt for barnet med disse vanskene. Det bør derfor stilles krav til at skolen tar hensyn til at ikke alle har de samme forutsetningene til å forstå eller mestre de komplekse reglene som gjelder i sosialt samspill (Gundersen & Moynahan 2006) og setter inn tiltak for å avhjelpe situasjonen. Barn begynner tidlig å erkjenne forskjeller mellom mennesker, hvor en sammenligner seg selv med andre, og de ulikhetene som oppstår har mye å si for hvordan barn og unge forstår og verdsetter seg selv (Williams et al., 2019). Helverschou, Hjelle, Nærland og Steindal (2007) hevder at de vanskene som følger diagnosen Asperger syndrom, vil påvirke barnets sosiale fungering på negative måter, og tilrettelegging bør derfor handle om å gjøre det sosiale livet på skolen enklere. Et eksempel på slik tilrettelegging er da bruk av metoden sosiale historier for å stimulere til barnets tilegnelse av sosial kompetanse, som jeg vil omtale i oppgavens kapittel 4 og 5.

3.0 Metode

I denne oppgaven har jeg benyttet litteraturstudie som metode. Litteraturstudie er en studie hvor en systematiserer kunnskap, som innebærer å søke etter, samle, vurdere og sammenfatte den til en helhet (Støren, 2013; Magnus & Bakketeig, 2000 referert i Thidemann, 2015 s. 79). Ved å benytte denne metoden har jeg kunnet bruke den litteraturen og forskningen som er tilgjengelig for de temaene jeg har valgt å undersøke. Fordelene ved å bruke litteraturstudie som metode ved en bacheloroppgave er flere. Metoden er relativt rimelig og mindre tidkrevende enn det å skulle samle inn data på egenhånd, og passer slik sett til en bacheloroppgaves utstrekning i tid og omfang. Videre gir det muligheter for å skape en oversikt i et tema med mange forskningsartikler, der det store bildet blir viktigere enn den enkelte artikkels funn alene. Ulemper med en slik tilnærming, er at jeg blir avhengig at det finnes litteratur på det jeg vil undersøke, og at funnene mine dermed vil begrenses til den forskningen som allerede foreligger og at vinklingen på oppgaven derfor må ta hensyn til det. En slik metode stiller også store krav til forfatterens kildekritikk og metodeforståelse når en skal forholde seg til andres forskning.

3.1 Innsamling av data

Datainnsamling ble i hovedsak gjennomført ved søk i ulike databaser. For å finne forskning som var relevant for oppgavens problemstilling, så jeg først på overskriftene, deretter leste jeg sammendragene. Denne metoden viste seg å være en effektiv metode for å finne relevant forskningslitteratur og frigjorde tiden min til å lese artiklene jeg kunne bruke grundig. Ved å anse om artiklene var relevante for problemstillingen og oppgavens tema, ble det først sett på overskriftene. Da overskriftene gir bare en liten pekepinn på hva artiklene omhandler, ble derfor sammendraget lest fremfor artikkelens helhet, da sammendraget inneholder kort om hva artikkelen foretar seg. Denne metoden førte til en effektiv måte å luke ut artikler som ble ansett som relevante og irrelevante, hvor jeg kunne legge fokuset på de artiklene med samme tema.

3.1.1 Inklusjon- og eksklusjonskriterier

Ved å benytte inklusjon- og eksklusjonskriterier vil en tydeliggjøre søket, som vil avgrense mengden litteratur og føre til et mer relevant søk ut fra den kunnskapen du er ute etter (Thidemann, 2015; Støren, 2013). Ut fra dette har jeg i denne oppgaven anvendt noen kriterier for å konkretisere søkeprosessen, slik at veien til å finne relevante artikler skulle bli

enkler. For at artiklene skulle være relevante for oppgaven, måtte artiklene ta for seg sosiale historier som metode til å oppnå utviklingsmål for barn med Asperger syndrom. Som, *barn*, definerte jeg at de skulle være i alderen 4-18år. Artiklene som anses som relevante skulle være av nyere dato, som tilsvarer utgitt fra 2005, hvor det som er blitt gjort før dette ble ekskludert. Litteraturstudier og artikler som ikke var fagfelleverderte ble ekskludert. Da mange av review artiklene var sentrale for oppgavens tema ble disse ekskludert, men anvendt i de ulike teoretiske perspektivene.

3.1.2 Oversikt over søknadsgangen

I søken etter relevant litteratur ble det benyttet ulike databaser, hvor jeg benyttet ERIC, Pubmed, Oria, og Google Scholar. I tillegg valgte jeg å søke manuelt i nettsiden *Taylor and Francis Online*. *Taylor and Francis Online* (2019) skriver på sin forside at artiklene som publiseres der, består av kvalitetssikrede forskningsartikler, og jeg anså dermed denne nettsiden som en sikker kilde å foreta søk i, da artiklene er fagfelleverderte. En av artiklene ble funnet ved et manuelt søk i Google Scholar.

3.1.2.1 Søkelogg

Dato for søk	Database	Søkeord med kombinasjon	Avgrensinger	Antall treff	Antall leste abstrakt	Antall artikler utvalgt	Navn på artikkel(r) som ble benyttet:
12.04.19	PubMed	social stories asperger syndrome	Review, clinical study, 10 years	6	1	0	The social validity of Social Stories™ for supporting the behavioural and communicative functioning of children with autism spectrum disorder.
16.04.19	ERIC	Asperger AND Disorder AND Social AND Stories AND Video	Peer reviewed only	4	2	1	Enhancing the Conversation Skills of a Boy with Asperger's Disorder through Social Stories[™] and Video Modeling
16.04.19	ERIC	social story AND verbal AND communication AND asperger AND disorders	Since 2010	3	1	1	Social Stories to Increase Verbal Initiation in Children with Autism and Asperger's Disorder
20.04.19	Manuelt søk i google scholar	Using social stories to improve the social behavior of children with Asperger syndrome		1	1	1	Using Social Stories to Improve the Social Behavior of Children With Asperger Syndrome
21.04.19	Oria	Social stories AND Video modeling AND teaching AND social AND skills AND intellectual Disability	Årstall: 2015-2019. Fagfelleverdert. Artikler. Video modeling	13	1	0	The Combined Use of Video Modeling and Social Stories in Teaching Social Skills for Individuals with Intellectual Disability

01.05.19	Taylor and Francis Online	Social stories AND autism	Order by relevance	6888	4	1	Autism in Taiwan: Using Social Stories to Decrease Disruptive Behaviour
03.05.19	Google Scholar	gray 1998 "social stories"	2007-2019. "sorter etter relevans"	2570	1	1	The Effectiveness of Social Stories on Decreasing Disruptive Behaviors of Children with Autism: Three Case Studies
03.03.19	Pubmed	Social story AND young AND children AND autism	Review, clinical study, 5 years	5	1	0	Ipad-presented social stories for young children with autism.

3.2 Analyseprosess

Som utgangspunkt i mitt analysearbeid benyttet jeg sjekklister fra Helsebiblioteket (2016) for å foreta en kritisk vurdering av artiklene, hvor jeg identifisere eventuelle styrker og svakheter ved artiklene. Under lesingen ble det notert stikkord og notater, for å lage en oversikt over metode, fremgangsmåte, resultater, eventuelle begrensinger etc. For å identifisere forskjeller og likheter på tvers av artiklene satte jeg opp et tankekart over alle artiklene, i sin hensikt å skape en oversikt over resultatene og andre aspekt som var relevante for oppgavens problemstilling. Jeg var bevisst på at mine egne fordommer og ideer kunne prege min analyse, og var derfor opptatt av å forholde meg til resultatene slik de fremsto, for å unngå å falle for fristelsene å spesielt vektlegge resultater som stemte overens med mine oppfatninger. Her er metoden litteraturstudie en fordel, fordi leseren lett kan ettergå mine funn fordi datamaterialet allerede eksisterer og ikke er kontrollert av meg.

3.2.1 Datamaterialet – design og metode

I artiklene som er blitt benyttet, har forskerne brukt kvantitative metoder. Dalland (2017) beskriver kvantitative metoder som en metode som gir data i form av målbare enheter, og benyttes når en ønsker data for å belyse årsaks-virknings-forhold, teste ut ulike teorier og vite hvordan flere forhold samvarierer slik at kunnskapen kan generaliseres (Støren, 2013). I artiklene som danner datagrunnlaget for denne oppgaven, er det blitt brukt et metodedesign som heter ABAB-design. Et slikt design velges ofte når man skal undersøke om behandling eller intervensjon overfor en enkelt pasient faktisk fungerer (Hung og Smith, 2011). Ved et slikt design må derfor barnets atferd observeres før, under og etter intervensjonen av den anvendte metoden, for at metodens effekt skal kunne måles. Det er viktig å presisere at denne formen for kvantitativ metode ikke sier noe om hvor mange barn med Asperger syndrom som metoden har hatt effekt på, men heller hvilke områder hos det enkelte kasus metoden har vist

effekt på. En kvalitativ studie kunne vært med på å belyse deltakerens perspektiv på effekten av metoden, men studie med denne type metode ble ikke anvendt i denne oppgaven. I flere av artikler opplyses det ikke om det er gitt samtykke til at forskerne kunne foreta studie på metoden på de utvalgte deltakerne, noe jeg stiller meg kritisk til med tanke på etisk forsvarlighet.

3.3 Metodediskusjon

I dette kapittelet vil jeg belyse mulige styrker og svakheter ved mitt metodiske arbeid, som kan ha vært med på å prege resultatene jeg har funnet frem til. I forkant av datainnsamlingen, deltok jeg på to søkekurs. Likevel kan det tenkes at min begrensende forkunnskap om temaet kan ha preget fremgangsmåten og selve søkeprosessen, hvor valg av andre søkeord og andre kombinasjon av søkeord kan ha gitt et annet resultat. Som et av inklusjonskriteriene skulle artiklene omhandle Asperger syndrom, men en større andel av resultatene etter søkingen omhandlet forskning opp mot Autisme. Dette kan skyldes min begrensede kunnskap og valg av søkeord. Likevel belyser artiklene områder som handler om bruken av sosial historie som metode, og mange av de områdene som oppleves som utfordrende hos barn med autisme, kan vi også finne hos barn med Asperger Syndrom. Noe som er direkte overførbart til denne oppgavens tema og problemstilling, og artiklene anses av den grunn som relevante. Det er også tenkelig at resultatene kunne stilt seg noe annerledes om tid og plass ikke var en begrensning for denne oppgaven, som kunne inkludert flere artikler og gitt et større breddegrunnlag for å utdype mer kunnskap om det utvalgte temaet. Det kan tenkes at flere artikler ville kunne belyse bruken av historiene fra flere perspektiv og kunne gitt et mer nyansert bilde av metoden. De valgte artiklene er såkalte primærstudier som er foretatt av forskerne selv, og de er publisert i anerkjente tidsskrift, noe som anses som en styrke for denne oppgaven. Under denne prosessen er det blitt brukt mye tid på å oversette og analysere artiklene, både alene og på tvers av hverandre, i sin hensikt å kunne gjengi de resultatene så korrekt som mulig, og hvor jeg bevisstgjøre min egen tolkning. Da mine engelskspråklige ferdigheter er begrenset, ser jeg at dette er en mulig kilde til feiltolkning. En svakhet med datagrunnlaget kan være at det ikke er blitt inkludert forskning gjort i Europa. Likevel anser jeg de utvalgte artiklene som relevante, da det er selve metoden og det sosiale jeg ønsker å undersøke. Grunnen for dette er at det er ikke skolesystemet eller samfunnet generelt som er styrende, men diagnosen og metoden opp mot diagnosen, noe som er lik uavhengig av opprinnelseslandet.

4.0 Resultat

I kapittelet vil jeg presentere resultatene og sammenfatte de i to temaer som kommer frem i det analytiske arbeidet som jeg har gjort. Disse resultatene og to temaene anse som sentrale for oppgavens problemstilling. Resultatene som presenteres i datagrunnlaget, vil naturligvis være en del av dette, hvor jeg også har utdypet datamaterialets resultater i matriser, som kan leses i vedlegg 8.1.

4.1 Presentasjon av resultatene

4.1.1 Sosial kompetanse

De kognitive vanskene som barn med Asperger Syndrom har, vil påvirke deres evne i å kunne opptre kompetent i sosialt samspill med andre barn. Sansosti & Powell-Smith (2006) observerte i sitt studie at deltakerne hadde problemer med å skaffe seg venner og opptre i en gjensidig samhandling med jevnaldrende. Darius, ble mobbet og latterliggjort på grunn av at han ikke forsto hvordan han skulle reagere hensiktsmessig i ulike situasjoner hvor han da ofte reagerte med sinne og frustrasjon. Latterliggjøringen førte til betydelig mer frustrasjon. Francis, en annen deltaker, viste en viss interesse for å samhandle med andre barn, men hadde ikke noen form for øyekontakt og vendte ofte ryggen til om det var tema han ikke anså som interessante. Lignende kan en også se i studien gjort av Scattone (2008) hvor Matthew ikke viste interesse over samhandlingspartneren og hadde heller ikke øyekontakt med de han samhandlet med. I studien gjort av Ozdemir (2008), evnet ikke Aron å vente i lunsjkø, og endte opp med å dytte andre elever. Nathan, vippet ofte på stolen i timene, som resulterte i at han ofte falt av stolen og forstyrret klassekameratene og undervisningen. Pic brukte ofte høylytt stemme i klasserommet, noe som også virket forstyrrende inn på undervisningen. I likhet med dette eksempelet kan vi trekke inn studien til Hung & Smith (2011), hvor Johnny utøvde høylytt atferd som virket forstyrrende på klassen. Ser vi studiene samlet, kan vi se at deltakernes upassende atferd er en utfordring, hvor konsekvensene av disse atferdene ofte er å forstyrre undervisningen og klassekamerater, latterliggjøring og dermed mindre aksept fra de jevnaldrende. Det å være en del av et sosialt felleskap er viktig for videre utvikling av sosial kompetanse og for den enkeltes livskvalitet. Alle studiene peker på ulike typer atferd som vil forekomme hos barn med Asperger syndrom, på grunn av manglende sosiale forståelse, hvor forskerne henviser til betydningen av å forsøke å lære sosialt passende atferd og dermed øke den sosiale forståelsen så tidlig som mulig.

4.1.2 Sosial historie som metode

Metoden sosial historie har lenge vært omdiskutert når det gjelder om den er en effektiv metode for trening i sosial kompetanse eller ikke, da det fremkommer variable funn på tvers av forskningen. I studien til Ozdemir (2008) viste alle deltakerne en tydelig nedgang i uønsket atferd, hvor alle i tillegg viste en lavere frekvens av utfordrende atferd i oppfølgingsfasen etter intervensjonen, enn det som ble observert før intervensjonen. Disse resultatene kan relateres i studiet utført av Hung & Smith (2011), hvor deltakeren gikk fra å rope fra 60-70 ganger i periodene uten den sosiale historien, til 0 i den siste fasen med historien. Forskerne konkluderer med at den sosiale historien hadde tydelig effekt på å begrense barnets høylytte roping i klasserommet. Selv om resultatet av sosiale historier i denne studien var gode, kan det være vanskelig å anta om effekten vil vedvare over lengre tid og generaliseres til en annen kontekst.

Resultatene i studien til Scattone (2008) viste metoden en umiddelbar effekt på to av de tre atferdene som på forhånd ble observert som mangelfulle eller problematiske for deltakeren Matthew, dette indikerte data på tilsvarende 100% som regnes som et svært effektivt utfall. Den tredje målatferden viste seg å være utfordrende å lære seg selv med den sosiale historien, da dataene ble målt til 32%, og her ble effekten ansett som upålitelig. Likevel forekom det en generell forbedring i målatferden.

Sansosti & Powell-Smith (2006) observerte stor økning i sosiale ferdigheter hos to deltakere, hvor de hadde en økning fra 59 og 57% til 86 og 71%. Sammenlignet med typisk jevnaldrende ble det målt data tilsvarende fra 90-97%. Her hadde metoden med andre ord en svært god effekt, med resultater som er tilnærmet det som ble observert blant øvrige barn. Den tredje deltakeren viste ingen forbedringer etter implementeringen av den sosiale historien, hvor dataen ble målt fra 25% til 2% etter intervensjonen. Forskerne mener dette kan komme av flere årsaker, og det vil jeg komme tilbake til i neste kapittel.

Hanley-Hochdorfer, Bray, Kehle & Elinoff (2010) stiller seg kritisk til bruken av sosiale historier som metode, da det forekom liten eller ingen effekt hos deltaker nr. 1 og 2 i alle de tre foreliggende fasene: utgangspunktet, intervensjonen og oppfølgingen. Det viste seg å være en marginal bedre effekt over fasene hos de to andre deltakerne, men ikke nok til at forskerne kan trekke konklusjon om at metoden hadde effekt.

Ser vi forskningen samlet, viser en større andel av de utvalgte artiklene en positiv effekt av metoden. Det viser seg å være store individuelle forskjeller på om hvorvidt metoden vil ha en effekt eller ei, noe jeg ønsker å drøfte i neste kapittel.

5.0 Drøfting

I denne delen av oppgaven vil jeg drøfte resultatene fra artiklene opp mot teori og egne refleksjoner for å belyse problemstillingen min. Jeg ønsker å belyse de problemene som kan oppstå i sosialt samspill på bakgrunn av de begrensningene barn med Asperger syndrom har, og hvorfor det er viktig å ha gode metoder for å veilede og hjelpe denne gruppen barn på dette området. Videre vil jeg belyse hva slags forhold som kan være til hinder eller støtte bruken av metoden, da det ikke er konsensus om metodens effekt.

5.1 Sosial kompetanse

I studien gjort av Sansosti & Powell-Smith (2006) kommer det frem i observasjonene at alle deltakerne hadde problemer med å skaffe og beholde venner. Lignende resultater kom også frem i studien til Scattone (2008) hvor samtalerne var preget av et ensidig engasjement med liten bevissthet over hvor engasjert samhandlingspartneren var i samtalen. Årsakene til problemene kan være flere, men vi kan se det i lys det Tellevik et.al (2007) kaller for «*omfattende forståelsvansker*», som gjør dagliglivet og helheten i en sosial kontekst mer problematisk å forstå. Nyheim et.al (2013) viser til at det kan være vanskelig å forstå at deltakelse i ulike sosiale grupper kan ha spilleregler som avviker fra ens oppfatninger. Det er dermed rimelig å tro at på grunn av de forståelsvanskene barn med Asperger syndrom har, så forstår de ikke intuitivt uskrevne regler og hvordan de skal reagere hensiktsmessig i ulike sosiale situasjoner, og dermed evner de ikke å opprettholde og vise gjensidighet i sosialt samspill. Ifølge Williams et al. (2019), benytter barn store deler av sin oppvekst på skolen, som vil indikere at mange av de mellommenneskelige prosessene som foregår der vil ha innvirkning på betydningen en har om selvet. Ser vi dette i sammenheng, er viktigheten med å opptre kompetent i sosiale situasjoner, større for å opprettholde vennskap, som også vil virke positivt på hvordan en oppfatter seg selv.

I Ozdemir (2008) sin studie ble det observert at en av deltakerne dyttet andre elever når de sto i lunsjkø, hvor en annen deltaker hadde en høylytt stemme som forstyrret undervisningen. Deltakeren i studien til Hung & Smith (2011) viste også utfordrende atferd i form av høylytt roping, og forstyrret klassen. Det kan tenkes at årsakene til disse atferdene er at de opplever situasjonene som uoversiktlige og kan derav føle seg ubekvem. Dette er noe Williams et.al (2019) mener er viktig å merke seg ved at de omgivelsene vil ha innvirkning på deres tilfredshet hvor uoversiktlige arenaer vil være en utfordring. Samtidig kan denne type atferd

sees opp mot deres forståelsesproblemer. Ifølge Martinsen et.al (2015) fører den manglende forståelsen til at de ofte misforstår enkelte sammenhenger, og ikke forstår de grunnleggende og uuttalte reglene som sosialt samspill bygger på og barn i autismspekteret har en manglende forståelse av sammenheng mellom egne handlinger og andres reaksjoner. På bakgrunn av dette kan vi se at deres vansker som følge av diagnosen, kan påvirke deres relasjoner til jevnaldrende, da de ofte utvikler, som nevnt ovenfor, atferd som ikke er hensiktsmessig ut ifra det som anses som sosialt akseptabelt. Som konsekvens av dette er det blant annet en økt risiko for å bli utsatt for mobbing (Williams et.al, 2019). Når vi vet hvor viktig det er å få innpass i de sosiale felleskap, og det å etablere vennskap er for alle mennesker, så forstår vi også behovet for gode metoder som kan stimulere til økt sosial kompetanse hos disse barna. Vi ser også betydningen av en strukturert og oversiktlig skoledag for barn med Asperger syndrom, som jeg tidligere var inne på i teorikapitlet. Sosiale historie kan derfor ifølge Nyheim et al., (2013) være en godt egnet metode for å gi en økt selvinnsett og styrke vennskap, noe som vil være av betydning for utvikling av disse barnas sosiale kompetanse. Jeg velger derfor i det neste punktet å se på selve metoden, og ulike faktorer som stilles til grunn for hvorvidt den gir effekt eller ikke.

5.2 Sosial historie som metode

Funnene som er skrevet ovenfor viser til variable resultater ved benyttelsen av metoden, hvor forskerne gjør seg bevisste på at det kan være flere grunner til de variable resultatene. Disse mulige variablene nevnes blant annet som: ikke nok individuelt tilpasset, ikke ga nok stimuli, oppfattet som kjedelig eller ikke lest regelmessig nok. I tillegg kan mengden observasjoner gjort i forkant, være en årsak til at metoden ikke viste særlig effekt. Man kan også spørre seg om historiene var relevante nok og nær nok i tid for den spesifikke konteksten barna skulle øve på.

En gjennomgående mulig årsak til de tilfellene hvor metoden ikke viste særlig effekt kan det tenkes at den sosiale historien ikke var nok individuelt tilpasset, noe som Sansosti & Powell-Smith (2006) bemerker. Nyheim et.al (2013) viser til at om den sosiale historien skal vise en effekt må den være individuelt tilpasset for den enkelte som skal benytte historien. Kalland (1996) understøtter dette ved at den sosiale historien må tilpasses den enkelte, hvor den utformes på grunnlag av den enkeltes forutsetninger og ferdigheter. Det er derfor verdt å nevne at det forekommer variasjoner i atferdstrekk og kognitive funksjoner hos deltakerne i

de utvalgte studiene, som kan være en mulig innvirkende faktor på de resultatene som viste seg. Blant annet i studien til Sansosti & Powell-Smith (2006) var deltakerne diagnostisert med Asperger Syndrom, hvor alle viste gode kommunikasjon- og leseferdigheter, og leste historien selv. Hos Ozdemir (2008), Hung & Smith (2011) var deltakerne diagnostisert med autisme, og trengte hjelp til å lese historien. I studien til Hanley-Hochdorfer et.al (2010) var 3 av deltakerne diagnostisert med Asperger syndrom, den 4 med autisme, hvor alle mottok hjelp til å lese historien. I studien utført av Scattone (2008) var deltakeren diagnostisert med Asperger syndrom, men da han hadde en videofremstilt historie, krevde det ikke særlige leseferdigheter. Ut ifra dette kan det dermed tenkes at ulikhetene hos deltakerne kan være en mulig årsak til variable funn på metodens effekt, noe som Kalland (2015) understøtter ved at ulikhetene i deltakerens vansker kan være forklaringer på forskjell i resultatene. Gray (1994, gjengitt i Ivey et al., 2004: s.165-166) viser til at historien egner seg best til barn med et intellektuelt nivå over det moderate, og er dermed mest egnet for de som har et godt utviklet språk som evner å lese historien selv (Gray 1994, gjengitt i Engh, 2010 s. 102). Likevel viste det seg i studiene av Ozdemir (2008) og Hung & Smith (2011), hvor deltakerne mottok hjelp til å lese, at de sosiale historiene hadde effekt på reduksjon av deres atferd. En mulig årsak til de positive resultatene gjort av Ozdemir (2008) er at den sosiale historien inkluderte bilder som førte til at deltakerne likte historien, og var engasjerte og fascinerte over bildene. Ved å benytte seg av de sterke visuelle styrkene som er tilstede hos barn med autisme, vil en i større grad lykkes med metoden, bemerker Ozdemir (2008). Dette finner vi også støtte for hos Nyheim et al., (2013) som antyder at sosiale historier med visuelle støtter kan være effektivt. Gray (1994, gjengitt i Engh, 2010 s. 102) sier at det å benytte seg av bilder kan være hensiktsmessig for de med færre språkferdigheter. Det kan dermed tenkes at en mulig grunn til at det ble vist gode resultater i denne studien, er på grunn av at historiene var individuelt tilpasset, ved at det ble benyttet bilder som en forsterkning og motivasjonsfaktor for å lese historien, og at den da også ble lettere å forstå. I studien av Hung & Smith (2011), viste deltakeren også effekt av historien, noe forskerne gjør seg bevisste kan komme av at deltakeren fikk økt oppmerksomhet av læreren. Det er vanskelig å fastslå om dette kan tilskrives metoden i seg selv, eller oppmerksomheten fra læreren som en positiv bieffekt av historien.

I studien til Scattone (2008) viste det seg at *smiling* var utfordrende å lære, hvor øyekontakt og initiativ til samhandling, derimot, viste seg å være lettere å lære seg og generalisere til en annen kontekst. Likevel generaliserte deltakeren de tre målferdighetene til andre kontekster

etter tiltaket med de sosiale historiene og videomodelleringen. Nyheim et al., (2013) viser til at en bør generalisere ferdighetene til flest mulig situasjoner for å avgjøre effektene av de lærte ferdighetene, hvor Martinsen et.al. (2015) understreker at det er en svært langvarig prosess. Likevel indikerer dette funnet at sosiale historier, og videomodellering, har en viss effekt på å lære sosiale ferdigheter og generalisere de til andre kontekster. Det kan dermed tenkes at sosial historie og videomodellering vil være en effektiv strategi for å fremvise historien.

I de studiene hvor metoden viste god effekt, kan mengden observasjoner gjort i forkant av intervensjonen være et forhold å ta i betraktning. I de ulike studiene ble det foretatt grundige innsamlinger av informasjon om hver enkelt deltaker. Sansosti & Powell-Smith (2006) benyttet både indirekte metoder (intervju med foreldre og lærere) og direkte metoder (observasjon) for å samle tilstrekkelig med informasjon om atferden til hver enkelt. Observasjonene ble også foretatt i de aktuelle situasjonene på skolen hvor atferden eller mangel på atferd forekom. Det kan i alle fall ha gitt et bedre sammenlikningsgrunnlag, og derfor kan de positive effektene ha blitt mer tydelige, da de viste stor økning av sosiale ferdigheter etter intervensjonen av metoden. Samtidig ble observasjonene gjort i omgivelser hvor barna oppholdt seg til vanlig, noe som vil være av betydning for å sikre en valid datainnsamling på de gitte målatferdene. Nyheim et al., (2013) understøtter dette ved at muligheten for å lykkes med metoden er større om den oppleves som meningsfull, og en bør derfor hente informasjon fra de sosiale situasjonene hvor atferdene forekommer. Videre ifølge Tellevik (1999, referert i Nyheim et al., 2013) skal målatferden være knyttet til en aktivitet som er viktig for den enkelte og være relevant i forhold til deres dagligliv. Ut ifra dette kan det dermed tenkes at både de grundige observasjonene Sansosti & Powell-Smith (2006) foretok, aktualiserte de problemene i situasjonene hvor de til daglig oppholdt seg i, som dermed førte til at de var lett gjenkjennbare for to av de tre deltakerne. En mulig årsak til at det ikke viste seg en effekt hos en av deltakerne, i motsetning til de to andre, kan være at den sosiale historien ikke ble lest regelmessig nok, og at det heller ikke ble loggført hvordan deltakeren opplevde den sosiale historien. Kalland (1996) viser til at historien bør gjøres til en fast rutine og bør leses like før den aktuelle aktiviteten som historien er laget for, hvor variasjonen av antall ganger den bør leses vil være avhengig fra barn til barn, alder og funksjonsnivå (Kalland, 2015).

I lys av disse funnene kan det være vanskelig å trekke ut en eksakt konklusjon på hvem metoden vil ha best effekt på. Det kan tenkes, som ut fra teorien, at metoden vil ha størst effekt på de barna med et kognitivt nivå over det moderate og evner å lese historien selv. Som vist i studien til Ozdemir (2008), kan det likevel forekomme effekt om de ikke leser historien selv, da det her ble benyttet visuelle objekter for å øke forståelsen av den sosiale historien. Slike forsterkninger kan være med på å bidra til at den enkelte får en bedre forståelse, samt kan den også virke motiverende. Slike tilpasninger kan dermed sees som en effektiv strategi på å øke metodens effekt, da dette tar utgangspunkt i barnet og dens forutsetninger og styrker. En slik individuell tilpasning, ser dermed ut ifra disse resultatene, til å være avgjørende for at metoden skal ha en effekt. Det at metoden ikke fungerer på alle barn, betyr ikke at det er faglig uforsvarlig å benytte den, da individuell tilpassing er stikkordet. En må kjenne individet, dets behov og dets måte å lære på – da kan man skape og anvende gode sosiale historier.

6.0 Konklusjon

Mange barn med Asperger syndrom opplever skolehverdagen som stressende og til tider vanskelig å håndtere på bakgrunn av alle de ulike sosiale kontekstene å forholde seg til (Martinsen et al., 2006). Ifølge Helverschou et al. (2007) øker de sosiale vanskene noenlunde i takt med alderen da kravene til sosiale ferdigheter øker, og at det vil være av betydning å komme tidlig i gang med å øke den sosiale kompetansen. *Sosiale historier* er en metode som er anvendt for å stimulere til tilegning av slike effekter (Martinsen et al., 2006). Studier på effekten av *sosiale historier* viser til variable funn, men årsaken til dette, kan som tidligere nevnt ligge i andre forhold enn at metoden i seg selv er dårlig. Som blant annet at historiene ikke er nok individuelt tilpasset eller det ikke er gjort nok observasjoner i forkant, også sees manglende tidsbruk og den korte observasjonstiden som en mulig årsak til at det ikke er blitt vist til en effekt ved metoden. Vi ser også at metodens effekt avhenger av barnas øvrige evner, og muligens at den hadde bedre effekt hos barn med Asperger syndrom, enn hos barn med andre diagnoser i autismspekteret.

Ut ifra det teoretiske og empiriske grunnlaget kan en hevde det er få ulemper ved å benytte sosiale historier som en metode, da det ikke fører til negative konsekvenser med å prøve det. Ifølge Nyheim et al., (2013), er metoden også enkel og lite ressurskrevende og enkel å gjennomføre. Det som derimot kan være krevende, ifølge forfatterne (Ibid.), er det å skrive en *god* historie. Det er avgjørende at det gjøres et godt forarbeid for at metoden kan utvise en effekt.

Som profesjonsutøver, vurderer jeg at sosiale historier å være anvendbar og faglig forsvarlig metode å benytte som et tiltak for å lære sosiale ferdigheter, øke den sosiale kompetansen og redusere uhensiktsmessig atferd til barn med Asperger syndrom, så lenge metoden er tilpasset den enkelte barns behov og situasjon. Det er i tillegg en metode som ikke oppleves som stigmatiserende for deltakeren, slik som vist i studiet til Ozdemir (2008), hvor det kom frem at deltakerbarna viste et enormt engasjement over sin historie, og ønsket å dele den med klassekameratene, noe som førte til ytterligere positiv samhandling.

Det store bildet som tegnes, er at uansett valg av metode og intervensjon, så ser individuell tilpasning ut til å være avgjørende når man jobber med barn, atferd og sosial kompetanse. Det kreves en grundig kartlegging av det enkelte barnet for å fange opp personlige forutsetninger

og forhold som vil være av betydning for å skrive en god historie til det enkelte barnet. På bakgrunn av barn med Asperger syndroms sine utfordringer i sosialt samspill, kan sosiale historier være et viktig tiltak for å øke den sosiale kompetansen, og på sikt åpne muligheten for økt sosial forståelse, positive relasjoner og samhandlinger. Noe en må ta i betraktning er hvorvidt atferden lar seg generalisere til andre kontekster, da dette ifølge Martinsen et al. (2006) er svært utfordrende for barn med Asperger syndrom. Ut ifra resultatene jeg fant i artiklene, ser jeg at det er behov for mer forskning på hvorvidt metoden gir effekt eller ikke, men at det ser ut til at metoden kan være velegnet overfor barn med Asperger syndrom med normale intellektuelle evner hvis den er tilpasset deres behov, hverdag og måte å leve på

Et avsluttende spørsmål vi kan stille oss: *Er det barna med en generell diagnose (i dette tilfellet i autismespekteret) som hele tiden skal tilpasse seg miljøet, eller kan miljøet i større grad tilpasse seg hver enkelt?*

7.0 Litteraturliste

- Dalland, O. (2017). Metode og oppgaveskriving. (6. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Engh, R. (2010). *Barn og unge med Asperger syndrom i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- FO. (2015). Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Fellesorganisasjonen. Tilgjengelig fra: <https://www.fo.no/getfile.php/1311735-1548957631/Dokumenter/Din%20profesjon/Brosjyrer/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument.pdf> Lest: 19.05.19.
- Gray, C. & Garand, J. C. (1993). *Social stories: Improving responses of students with autism with accurate social information. Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 8(1), 1–10.
- Gundersen, K & Moynahn, L (2006) *Nettverk og sosial kompetanse*. (1. utg). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Hanley-Hochdorfer, K., Bray, M.A., Kehle, T.J. & Elinoff, M. J. (2010). *Social stories to Increase Verbal Initiation in Children With Autism and Asperger's Disorder*. School Psychology Review, vol.39, 484-492.
- Helsebiblioteket (2016) Sjekklistor. Tilgjengelig fra URL: <https://www.helsebiblioteket.no/kunnskapsbasert-praksis/kritisk-vurdering/sjekklistor>
Hentet: 12.04.19
- Helsedirektoratet (2019). ICD-10: Den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer. Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser (F00-F99). Tilgjengelig fra URL:
- Helverschou, S.B., Hjelle, H., Nærland, T. og Steindal, K. (2007). Sosiale problemer hos mennesker med Asperger-syndrom. I Martinsen, H & Tetzchner, S-V. (Red.) *Barn og ungdommer med Asperger syndrom. Perspektiver på språk, kognisjon, sosial kompetanse og tilpasning*. (s. 227-250). Oslo. Gyldendal Akademisk.
<https://ehelse.no/Documents/Helsefaglig%20kodeverk/Tekstdokument%20ICD-10%20Den%20internasjonale%20statistiske%20klassifikasjonen%20av%20sykdommer%20og%20beslektede%20helseproblemer%202019.pdf> (Lest: 19.04.19)
- Hung, L. C., & Smith, C. S. (2011) *Autism in Taiwan: Using Social Stories to Decrease Disruptive Behaviour*. The British Journal of Development Disabilities, 57:112, 71-80, DOI: 10.1179/096979511798967197

- Ivey, M. L., Heflin, J., & Alberto, P. (2004). *The use of social stories to promote independent behaviors in novel events for children with PDD-NOS*. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 19(3), 164–176.
- Kalland, N. (1996). *Autisme og Aspergers syndrom. «Theory of mind», kommunikasjon og pedagogiske perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Kalland, N. (2003). *Asperger Syndrom «Historier fra hverdagslivet». En mentaliseringstest for personer med Asperger syndrom eller høytfungerende autisme*. (1. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Kalland, N. (2015) *Effekten av tiltak med sosiale historier overfor barn med autisme og Asperger syndrom*. Tilgjengelig fra URL:
<https://utdanningsforskning.no/artikler/effekten-av-tiltak-med-sosiale-historier-overfor-barn-med-autisme-og-aspergers-syndrom/> Lest: 03.05.19
- Martinsen, H., Nærland, T., Steindal, K. & Tetzschner, S-V. (2006). *Barn og ungdommer med asperger-syndrom. Prinsipper for undervisning og tilrettelegging av skoletilbudet*. (1. utg). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Martinsen, H., Nærland, T & Tetzchner, S-V (2015). *Språklig høytfungerende barn og voksne med autismspekterforstyrrelser. Prinsipper for opplæring og tilrettelegging*. (2. utg.). Gyldendal akademisk: Oslo.
- Nyheim, M., Tangvold K., Beghdadi, M. & Kaland, N. (2013). *Sosiale historier som metode. Hjelp til å fremme sosial forståelse og fungering ved autisme og synshemming*. (1. utg). Oslo: Kommuneforlaget.
- Ogden, T. (2001) *Sosial kompetanse og problematferd i skolen. KOMPETANSEUTVIKLENDE OG PROBLEMLØSENDE ARBEID I SKOLEN*. (1. Utg). Oslo: Gyldedal Akademisk.
- Ozdemir, S. (2008) *The Effectiveness of Social Stories on Decreasing Disruptive Behaviors of Children with Autism: Three Case Studies*. *J Autism Dev Disord* (2008) 38:1689–1696
- Rammeplan for vernepleierutdanning (2005). Oslo: Utdannings- og forskningsdepartementet. Tilgjengelig fra URL:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/pla/2006/0002/ddd/pdfv/269377-rammeplan_for_vernepleierutdanning_05.pdf
- Sansosti, F. J., & Powell-Smith, K. A. (2006). *Using social stories to improve the social behavior of children with asperger syndrome*. *Journal of positive behavior interventions*, 8(1), 43-57.

- Scattone, D (2008) *Enhancing the Conversation Skills of a Boy with Asperger's Disorder through Social Stories™ and Video Modeling*. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38, 395–400.
- Støren, I. (2013). *Bare søk! Praktisk veiledning I å skrive litteraturstudier*. (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Taylor and Francis Online. (2019). Hentet fra URL: <https://taylorandfrancis.com/>
- Tellevik, J-M, Martinsen, H., Nærland, T., & Tetzchner, S-V. (2007). Språk og forståelse hos mennesker med Asperger-syndrom. I Martinsen, H & Tetzchner, S-V. (Red.) *Barn og ungdommer med asperger syndrom. Perspektiver på språk, kognisjon, sosial kompetanse og tilpasning*. (s. 159-188). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Test, W.D, Richter, S, Knight, V. & Spooner, F. (2011). *A comprehensive review and meta-analyses of the Social stories literature*. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 26(1), 49-62. doi:10.1177/1088357609351573
- Thidemann, I-J (2015). *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter. Den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Utdanningsdirektoratet (2016) Hva er sosial kompetanse? Tilgjengelig fra URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/psykososialt-miljo/sosial-kompetanse/motivasjon-og-forventninger/> (Lest 01.05.19).
- Williams, E.I., Gleeson, K., & Jones, B. E. (2019) *How pupils on the autism spectrum make sense of themselves in the context of their experiences in a mainstream school setting: A qualitative metasynthesis*. SAGE: Vol. 23(1)- 8-28.

8.0 Vedlegg

8.1 Litteraturmatriser

<i>Nr. 1</i>	
<i>Enhancing the Conversation Skills of a Boy with Asperger's Disorder through Social Stories™ and Video Modeling</i>	
Referanse	Scattone, D (2008) Enhancing the Conversation Skills of a Boy with Asperger's Disorder through Social Stories™ and Video Modeling. <i>Journal of Autism and Developmental Disorders</i> , 38, 395–400.
Hensikt	Hensikten med denne studien var å vurdere effekten av sosial historie og videomodellering for å forbedre samtaleferdighetene til en gutt med Asperger Syndrom.
Deltagere	Matthew 9 år gammel gutt med AS. Moren henviste gutten til en klinikk med bakgrunn i vanskeligheter med sosiale interaksjoner, hvor han viste lite eller mangel på øyekontakt. Samtidig var han engasjert i ensidig samhandling, hvor han snakket kun om egne interesser og hadde ingen bevissthet om hvorvidt samtalepartnern var engasjert. Mor og lærere hadde tidligere prøvd å lære han passende sosial atferd, dette uten hell.
Metode	De benyttet et multiple baseline design for å evaluere intervensjonen av sosiale historier, og vurdere endringene i målferdighetene. Tiltaket besto av to komponenter: a) observasjon av videoinnspilte sosiale historier (hvor to voksne modellerte målrettede kommunikasjonsferdighetene, b) et fem minutters sosial samspill i etterkant av den sosiale historien, for å se om Matthew generaliserte det som ble vist i filmen til en aktuell situasjon. Det ble i etterkant av filmen spurt om forståelsesspørsmål for å vurdere hvorvidt han forsto selve settingen. Samspillet ble filmet av et videokamera plassert til nært nok til å kunne fange opp detaljer, men samtidig slik at den ikke kom til veie for samhandlingen som foregikk. Dette fant sted på et medisinsk senter, i et lite rom med opptaksmuligheter. Videoen skulle samtidig sees hver kveld, hvor det ble loggført om den ble sett. 3 historier ble utviklet i henhold til kriteriene til Gray, hvor hver beskrev målkunnskaper og anbefalte responser. Dette foregikk i 15 uker totalt, hvorav det ble gjennomført 24 økter.
Resultat	Det ble observert bedring i 2 av de 3 målatferdene de hadde som utgangspunkt. Dette gjaldt øyekontakt, smiling og initiativ til samhandling. Det viste seg at smiling var en utfordrende ferdighet å lære seg, men det forekom en generell forbedring på tvers. Matthew viste umiddelbar respons på øyekontakt, og forbedringer i å ta initiativ ved at han ga kompliment til en annen person. Mor observerte at Matthew ble fort lei av å se samme historiene. Samtidig svarte han med 100% nøyaktighet på spørsmålene i etterkant.
Konklusjon	Sosial historie og video modellering kan være en effektiv intervensjon for elever med AS, men det trengs videre forskning på forbindelsen mellom videomodellering og SH. I

	denne forskningen hadde SH god effekt på 2 av 3 målferdigheter, og en generell forbedring, som tilsier at metoden er effektiv.
Kritikk	Denne studien foretar bare en enkelt gutt med AS, som tilsier at forskningen kun foretar seg om effekten av sosiale historier kun på den enkelte gutten. Det kan ikke konkluderes med at denne metoden vil være effektiv på andre. Samtidig ble det observert kun i 5 minutter, noe som kan være kort tid å foreta observasjoner på effekten i målferdighetene.
Etiske overveielser	Da moren henviste sønnen sin til en klinikk, kan det antas at moren har gitt samtykke til å foreta denne studien. Men da det ikke kommer klart frem i studien, er dette kun antagelser. Det står heller ikke nevnt om deltakeren kunne trekke seg fra studiet om det opplevdes som vanskelig. En svakhet er at det ikke forekommer at studien er godkjent av etisk komite.
Egne kommentarer	I etterkant av hver SH, foregikk det et 5-min samspill, noe som i og for seg kan være kort til på å observere forbedringer. Forskeren gjør seg bevisst over dette, og sier at dette var det mest hensiktsmessige for Matthew, hvor videre forskning kan foreta seg observasjoner over et lengre tidsspenn. Det kom også frem at Matthew virket til å kjede seg da han så videoene hjemme, hvor også forskeren sier at en kunne laget ulike videoer, for å unngå å bli fort lei. Det er i denne artikkelen ikke forsket på SH alene som metode, men i et videoformat.. Det at det ble observert i et lite rom i klinikken kan også ha noe å si på resultatet, da det ikke var en helt naturlig setting for Matthew. Det kan tenkes at de hadde det så naturlig som mulig, eks. at det ble utført i et lekerom.

Nr. 2	
<i>Using Social Stories to Improve the Social Behavior of Children With Asperger Syndrome</i>	
Referanse	Sansosti, F. J., & Powell-Smith, K. A. (2006). Using social stories to improve the social behavior of children with asperger syndrome. <i>Journal of positive behavior interventions</i> , 8(1), 43-57.
Hensikt	Hensikten med studien var å undersøke bruken av sosiale historier ville ha en effekt på den sosiale atferden til tre barn med Asperger Syndrom, ved at de velger en mer hensiktsmessig atferd.
Deltagere	Alle deltakerne ble valgt ut fra et barneutviklingscenter, hvor alle har vært klienter tidligere. For inkludering måtte de ha a) en aktuell diagnose b) kognitive nivåer på gjennomsnittet eller over c) evner å kommunisere med andre d) mestrer å lese den sosiale historien. Darius, 10 år , fungerte dårlig i sosiale grupper, hvor han ofte ble ekstremt opposisjonell og frustrert, han skjelte dermed ut de andre, som konsekvens førte det til at han ble latterliggjort og ertet for hans oppførsel. Francis, 11 år , sa ofte upassende ting og evnet ikke å opprettholde samtaler, snudde ryggen til om det var temaer som ikke var interessante. Respekterte ikke andres genser for berøring. Angelo, 9 år , store problemer med å delta i spontan sosial deltakelse, hvor foreldrene måtte lage kompromiss på forhånd om han skulle

	delta i noe. Satt ofte alene. Til felles hadde alle på grunn av sine sosiale problemer, få eller ingen venner. Men de hadde gode verbale kommunikasjonsferdigheter og gode leseferdigheter. Alle gikk på ulike skoler, og observasjonene er gjort på skolene til hver enkelt.
Metode	Et multiple baseline design ble brukt, med flere deltakere, for å måle effekten av de sosiale historiene. De ble først observert i naturlig setting, uten noe form for tiltak. Deretter ble de observert når de sosiale historiene ble tatt i bruk. Etterfulgt av en oppfølgingsfase, hvor historiene ble tatt vekk for å se om de generaliserte atferden videre. Det ble foretatt 15min observasjoner, hvor de ble gjort i friminuttene og på de ulike skolene hver enkelt gikk på, da dette var en arena hvor deres problemer kom frem i størst mulig grad. De sosiale historiene ble skrevet i samråd med tidligere observasjoner og etter intervju med foreldre og lærere. I etterkant av at historien var lest skulle det føres et ferdig skjema som skulle fungere som journalføring for når og med hvem historien ble lest med, og hvilke reaksjoner/følelser en hadde om dette. For å kontrollere deres atferd opp mot hva en kunne forvente av barn i denne alderen i de ulike sosiale settingene, ble det foretatt observasjon av jevnaldrende barn i de aktuelle situasjonene.
Resultat	Både Francis og Darius hadde en stor økning i de sosiale ferdighetene som ble vist igjennom den sosiale historien, og viste med dette en stor fremgang med å ha en mer stabil atferd i de sosiale situasjonene. I oppfølgingsfasen gikk det derimot litt ned igjen, men i forhold til selve utgangspunktet kunne en konkludere med at metoden hadde en klar effekt. Med Angelo kunne de ikke observere noen forbedringer etter implementeringen av historien, noe forskerne mener det kan ha vært flere grunner til. Blant annet den ikke var nok individuelt tilpasset, og det ble heller ikke foretatt loggføring for når han faktisk leste den og hva han følte da, og derav kan en ikke konkludere med at Angelo faktisk leste den.
Konklusjon	På bakgrunn av den forskningen som er blitt gjort kan sosiale historier ha en god effekt på å bedre de sosiale ferdighetene for mange barn og unge med Asperger Syndrom. Men en skal være oppmerksom på at det ikke vil være like godt egnet for andre barn, settinger eller atferder.
Kritikk	Hos Francis ble det bare observert to ganger i oppfølgingsfasen, og det er derav vanskelig å fastslå om han vil kunne opprettholde ferdighetene på lengre sikt. Det ble heller ikke foretatt lengre observasjoner i etterkant, noe som gjør det vanskelig med å konkludere helt med at de vil opprettholde de lærte sosiale ferdighetene. Alle historiene ble lest hjemme, som gjør det vanskelig å identifisere hvorvidt den ble lest og konteksten den ble lest i, noe som kan ha innvirkning på intervensjonen. Men dette kom noe frem i journalføringen.
Etiske overveielser	Det fremkommer ikke at det er gitt samtykke for å foreta studien i artikkelen, noe som anses som en svakhet. Heller ikke at det er godkjent av etisk komite. Denne forskningen ble derimot støttet av et stipend fra Grey Center for Social Learning and Understanding, som anses som en styrke da det er blitt gitt støtte for å foreta studien.
Egne kommentarer	Det at observasjonene er blitt gjort i naturlige settinger innad i skolen, er positivt. Da det er settinger de barna vil oppholde seg til vanlig, og dermed er det større sjans for at de vil

	<p>generalisere den lærte ferdigheten til den aktuelle situasjonen. Også var de sosiale historiene laget slik at de kunne bæres i rundt, som gjorde at den var lett å ta med og anvende når de følte behov for å lese den. For å sikre relevansen for innholdet i de SH, hadde ene forskeren utført indirekte tiltak: intervju av lærere og foreldre, og direkte tiltak: observasjoner i forkant. Samtidig ble det ført journal som vurderte underveis om det var vanskeligheter med historien og hvor mange ganger den ble lest. Det var også positivt at forskerne observerte jevnaldrende i de aktuelle situasjonene, slik at de viste mer hva de kunne forvente ut fra typisk utviklende barn.</p>
--	--

<i>Nr. 3</i>	
<i>The Effectiveness of Social Stories on Decreasing Disruptive Behaviors of Children with Autism: Three Case Studies</i>	
Referanse	Ozdemir, S. (2008) The Effectiveness of Social Stories on Decreasing Disruptive Behaviors of Children with Autism: Three Case Studies. J Autism Dev Disord (2008) 38:1689–1696
Hensikt	Undersøke effektiviteten av sosiale historier for å redusere forstyrrende atferd hos barn med autisme.
Deltakere	Kriterier for utvelgelse til studiet: a) diagnosen autisme b) evne til å kommunisere muntlig c) begynnende leseferdigheter d) daglige muligheter for samhandling med jevnaldrende. Pic, 9 år. Hans målferdighet var å bruke en roligere stemme i klasserommet. Nathan, 8 år. Målferdigheten var å unngå å tippe på stolen. Da han gjorde dette førte det ofte til at han falt på gulvet og dette forstyrret både undervisningen og de andre elevene. Aron 7 år. Målatferd: å vente i lunsjkøen på skolen, uten å dytte de andre elevene. En lærerassistent leste historien til hver enkelt. Alle mottok tale- og språktjenester underveis.
Metode	De sosiale historiene ble laminert og festet sammen til en bok, slik at den kunne tas med. Det ble også brukt egne bilder til hver enkelt elev. Historiene ble lest på morgenen og etter friminuttet for Pic og Nathan, og for Aron ble historien lest 30 min før lunsjen. Det ble observert i 20min per sesjon. I etterkant av intervensjonen ble det utført to vedlikeholdsprober for å kunne se om de generaliserte ferdighetene når historien gradvis fadet ut, dette etter 27 intervensjonssesjoner. I fading A ble historien omskrevet ved å unnlate en direkte setning, og fortsatte videre i 5 økter. I fading B ble historien lest hver andre gang, var dataene for observasjon av forstyrrende atferd lavere enn det som var i utgangspunktet før intervensjonen gikk de over til oppfølgingsfasen hvor det ikke ble lest historie i 5 nye økter. Assistentene fikk forut for intervensjonen kurs som innebar nødvendig kunnskap om de viktigste nøkkelkomponentene. De fikk i tillegg en sjekkliste for å loggføre om historien ble lest.
Resultat	Etter i implementeringen av den sosiale historien viste alle en betydelig nedgang i atferd, spesielt i intervensjonsfasen. Samlet sett viste vedlikeholds resultatene at alle opprettholdte en lavere frekvens av utfordrende atferd enn det en observerte i utgangspunktet. Hos alle var det en liten økning i fading A fasen, men forekomsten var fortsatt lav. Hos Pic og Aron

	hadde en liten økning igjen i fading b fasen, men i liten grad. Hos Nathan var verdiene noenlunde de samme i begge fasene, men hadde igjen nedgang i atferd i oppfølgingsfasen der det ikke ble lest. Pic og Aron fortsatte med betydelig lave forekomst av atferd. Alle virket til å like sin sosiale historie, og var svært engasjert og glad for den. Pic var veldig fasinert over bildene, mens Aron kunne bli for opphengt i bildene i forhold til teksten. Pic og Nathan kunne av og til vise til å kjede seg under lesingen.
Konklusjon	Studien antyder at bruken av sosiale historier uten ytterlige intervensjoner kan være effektivt for å redusere forstyrrende atferd hos barn og unge med autisme. Alle så ut til å være motiverte og interessert i historiene, hvor det så ut til at bildene var en avgjørende faktor. Alle intervensjonsdata viste betydelig fremgang i å redusere forstyrrende atferd. De konkluderer dermed med at en riktig konstruert og visuelt presentert historie kan være med å redusere forstyrrende atferd.
Kritikk	Det er uklart om effekten vil være like stor på andre barn, spesielt de med dårligere muntlige- og leseferdigheter. Det ble også her bare undersøkt på 3 barn, noe som ikke er i og for seg så mange.
Etiske overveielser	En svakhet med denne studien er at det ikke forekommer om det er gitt samtykke eller godkjent av etisk komite.
Egne kommentarer	Historien ble etter dette studiet fortsatt tatt i bruk, og det viste seg at lærerne likte metoden. I disse tilfellene viste det seg at det ikke var knyttet stigma til benyttelse av metoden, tvert imot ønsket de å dele historien med klassekameratene, noe som igjen innebar til et positivt samspill med dem. Ved benyttelse av bilder vil en kunne fange oppmerksomheten og bidra til økt motivasjon til å lese historien, noe som fremkom i dette studiet. Det å benytte sterke visuelle styrker bidro også til å tilpasse det til deres forståelsesnivå, ved at de lettere kunne se sammenhengen mellom historien og det faktiske målet.

Nr. 4	
<i>Social stories to Increase Verbal Initiation in Children With Autism and Asperger's Disorder</i>	
Referanse	Hanley-Hochdorfer, K., Bray, M.A., Kehle, T.J. & Elinoff, M. J. (2010). Social stories to Increase Verbal Initiation in Children With Autism and Asperger's Disorder. School Psychology Review, vol.39, 484-492.
Hensikt	Hensikten med denne studien er å avklare virkingen av sosiale historier i skolen på muntlige initiativer og betingende responser til jevnaldrende.
Deltagere	Deltakerne meldte seg frivillig. Deltaker 1 , 6 år gammel gutt med AS og generalisert angstlidelse. Sosial isolert, lykkelig og nervøs. Sosiale interaksjonene var ikke-gjensidige, stereotype interesser. Moderat til alvorlig språkforstyrrelse. Deltaker 2 , var 11 år gammel gutt med AS. Høflig og distraherbar. Sosiale interaksjoner var sporadiske. Intelligensfunksjonen fra ekstrem lav for verbal resonnering til gjennomsnittlig på perseptuell resonnering. Deltaker 3 , 9 år gammel jente med autisme. Uttrykksfulle språkforsinkelser. Fulgte en «oppførselsplan» for å redusere

	berøring, sparking, lyving og roping. Begrenset sosialt engasjement, besto av gjentatte spørsmål. Dårlig språk. Deltaker 4 , 12 år gammel gutt med AS. Sjelden øyekontakt. Sosialt engasjement besto av korte kommentarer eller spørsmål. Intelligensnivå fra gjennomsnitt til over gjennomsnitt.
Metode	Multiple baseline design ble brukt. Strukturerte observasjoner ble gjort i 15min perioder under lunsjen til deltakerne. Leserne fikk en innføring hvor forskerne gjennomgikk forståelsesspørsmål og modellerte hvordan en skulle gjennomføre lesingen. SH ble implementert 4 ganger i uken, 15 min før lunsj. Etterfulgt av 4 forståelsesspørsmål, for å sikre integritet av SH. Observasjoner ble gjort x3. Oppfølgingen varte i en måned. Deltaker 4 hadde fokus på overgang til ny skole, som forklare hvordan en skal inngå i en samtale med andre elever, og betydningen av dette. Til de andre dreide den seg om å fremme sosiale relasjoner med jevnaldrende under lunsjen.
Resultat	Effekten av sosiale historier viser for deltaker 1 og 2, liten eller ingen effekt over utgangspunktet, intervensjonen og oppfølgingen. For deltaker 3 + 4 indikerte resultatene marginalt bedre effekt over de tre fasene. Men ikke i den utstrekning at intervensjonen kan anses som meningsfylt. Prosentandelen av alle resultatene var hver for seg under 40%, og dermed kan ikke resultatene betraktes som tilstrekkelige til å anse metoden som effektiv, da all data under 50% tyder på upålitelig effekt. Denne studien adskiller seg midlertid i sine konklusjoner og gir begrenset støtte til bruken av sosiale historier for å øke sosial- og kommunikasjons atferd til barn med ASF. Det er likevel mulig ifølge forfatterne at enkelte deltakervariabler kan ha påvirket utfallet av intervensjonen i denne studien.
Konklusjon	En skal utvise forsiktighet ved bruk av SH alene for å øke sosial- og kommunikasjonsatferd. Forskerne anser SH med andre intervensjoner som mer effektivt.
Kritikk	Det er mulig at SH ikke klarte å gi deltakerne nok stimuli, som da førte til at dette var en mulig grunn for at intervensjonen var ineffektiv. Også siden mange av deltakerne hadde svekket språkferdigheter kan det vært hensiktsmessig med benyttelse av visuelle bilder for å øke forståelsen og få en mer individuelt tilpasset historie, noe forskerne gjør seg oppmerksomme på ved å si at andre metoder ville kunne ført til en effekt av metoden.
Etiske overveielser	Det kommer frem at deltakerne meldte seg frivillig til studiet, og det kan dermed tolkes at samtykket er gitt. Jeg velger likevel å forholde meg kritisk til dette, da det ikke forekommer klart frem om samtykke er gitt og om de hadde mulighet til å trekke seg fra studiet om de følte for det. Likevel benyttet de ikke navn på deltakerne i denne studien, noe som gjør at deltakerne er anonymisert, og stilles derav etisk forsvarlig med tanke på personopplysninger av den enkelte
Egne kommentarer	Forskerne trekker frem i sin forskning at barn med ASF har en tendens å lide av høye nivåer av sosialt angst og frykt for sosiale situasjoner, og det er derfor rimelig å spekulere om dette vil tjene som en positiv forsterkning eller mer som straff.

<i>Nr. 5</i>	
<i>Autism in Taiwan: Using Social Stories to Decrease Disruptive Behaviour</i>	
Referanse	Hung, L.C., & Smith, C. S. (2011) Autism in Taiwan: Using Social Stories to Decrease Disruptive Behaviour, <i>The British Journal of Development Disabilities</i> , 57:112, 71-80, DOI: 10.1179/096979511798967197
Hensikt	Hensikten med denne studien er å se om det er en intervensjon av SH, som henholdsvis er mest forsket på i USA, ville fungere effektivt med et asiatisk barn diagnostisert med AS, men med et helt annet språk og en ulik kultur. Det var derfor en viktig drivkraft for denne studien å anse om SH hadde effekt på kinesisk, da det ikke bare er store språkforskjeller men også kulturforskjeller her.
Deltagere	6 år gammel gutt, ble kalt for «Johnny». Han gikk på skole i de ytre øyene utenfor den sørlige kysten av Taiwan. Foreldrene signerte samtykkeskjema for at deres barn kunne delta i denne studien. Gutten deltok i ordinær klasse, hvor ha viste uakseptabel oppførsel ved å rope ofte og høyt når han ønsket oppmerksomhet. Det virket forstyrrende på hele klassen. Johnny hadde ikke lært å lese enda, så læreren skulle lese historien for Johnny.
Metode	5ukers studie. Et ABAB-design ble brukt, dette fordi forskerne mente dette gir de muligheten til å se om intervensjonen virker. Designet består av første fase (A) som måler grunnleggende data, første fase (B) selve intervensjonen, andre fase (A) fjerning av historien, og andre fase (B) innføring av SH igjen. Den SH ble utarbeidet spesielt for Johnny som innebar roping. Historien ble laminert for å gjøre den mer tilgjengelig for både læreren og Johnny. Under observasjon forut for intervensjonen, samlet de grunnleggende data. Læreren skulle opptre på samme måte som før. Data både før og under intervensjonen foregikk ti samme tid, 12.30 etter lunsj da læreren uttalte at Johnny ropte mest etter retur fra lunsjen. Det ble stilt forståelsesspørsmål i etterkant av SH, og de ble svart med 100%. Samtidig førte læreren en sjekkliste for når historien ble lest.
Resultat	Johnny viste en markert nedgang etter at SH ble introdusert, og svarte 100% på forståelsesspørsmålene. Under den første grunnleggende fasen rope Johnny 61 ganger, som falt til 19 ganger i intervensjonsfasen, videre gikk det opp igjen til 71 ganger, og i siste fase var de fra 9 til 0 på kort tid. Johnny synes å nyte å høre historien. Det primære målet for intervensjonen var å få han til å stoppe å rope som virket forstyrrende på undervisningen, noe som skjedde etter intervensjonen av den sosiale historien.
Konklusjon	For Johnny var den sosiale historien en suksess for å eliminere hans roping i klasserommet. Det må likevel foretas flere undersøkelser i Taiwan for å se om suksessen Johnny hadde vil gjelde for andre barn i Taiwan for å validere denne antakelsen/forskningen som er blitt gjort her.
Kritikk	Studien foregikk ikke over lang tid, noe som vil innebære at det er vanskelig å se på den langsiktige effekten av de SH. Det kan være at Johnnys roping kan ha blitt redusert da han fikk økt oppmerksomhet fra læreren, noe som han likte og som var utgangspunktet for mye av ropingen. Det gjør det dermed ikke mulig å konkludere om hvorvidt det var den SH eller oppmerksomheten fra læreren som reduserte forekomsten av roping.

<i>Etiske overveielser</i>	Det kom tydelig frem at foreldrene signerte under på at deres barn kunne delta i studien, hvor de også anga hermetegn rundt navnet som tilsier at det ikke er hans opprinnelige navn. Som anses som positivt med tanke på etisk forsvarlighet.
<i>Egne kommentarer</i>	Denne studien er foretatt på Taiwan, hvor det ikke er blitt forsket på sosiale historier som metode tidligere. Det er dermed spennende at en slik studie er foretatt i et mindre land, der hvor der er større språk og kulturforskjeller. En kan dermed evaluere metoden over et bredere spenn i forhold til land, språk, kultur, omgivelser, ressurser etc.

